

TOTHOM QÜESTIONA LA GESTIÓ DEL CENTRE DRAMÀTIC

¡A baix el teló!

A penes dos mesos des que s'inaugurà, el Centre Dramàtic de la Generalitat Valenciana ha estat en el punt de mira de totes les crítiques. Ningú vol responsabilitzar-se del fracàs. Mentrestant, el seu director ha abaixat el teló, encara que la farsa continua. Per a Díaz Zamora, però, la funció s'ha acabat.

Víctor Mansanet

La gestió del Centre Dramàtic de la Generalitat Valenciana ha estat fortament qüestionada per distints sectors del món de l'espectacle, fins i tot crítics i mitjans de comunicació. El seu director, Antonio Díaz Zamora, és conscient que el càrrec per al qual va ser nomenat no està fet a la seua mesura, i no perquè no done la talla adequada per a responsabilitzar-se d'allò que, precisament, ell entén més que ningú, el teatre, sinó perquè no ha encertat en la labor que un dia se li va encomanar. O, simplement, no ha pogut

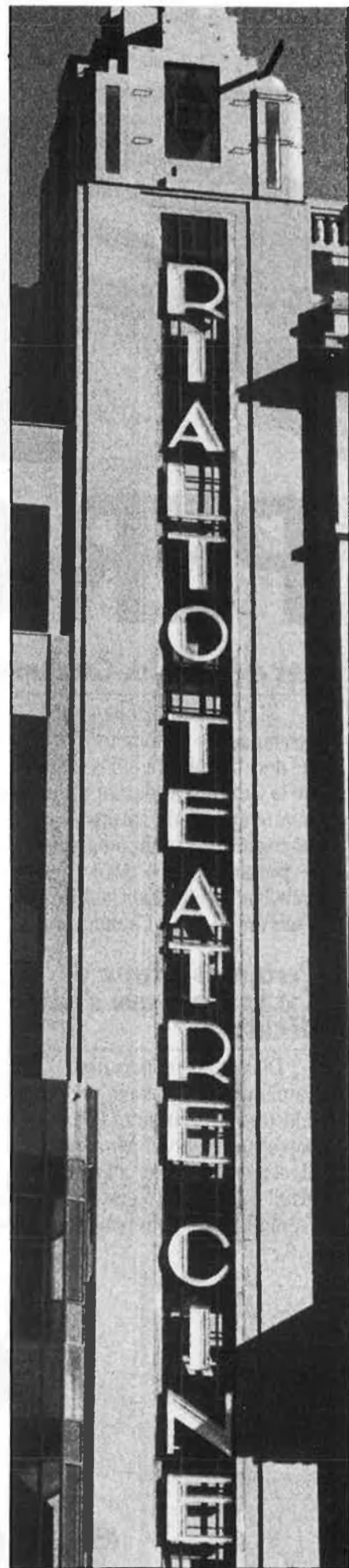
escometre-ho per raons alienes a la seua professionalitat, absolutament reconeguda per tothom. Així i tot, el particular concepte que té del funcionament d'aquest organisme dependent de l'Institut Valencià d'Arts Escèniques, Cinematogràfiques i Música contrasta amb l'orientació que la seua directora, Carme Alborch, pretén imprimir-hi. Entre els seus projectes hi ha la substitució imminent de l'actual direcció del Centre Dramàtic, que va ser proposat per l'ex-director general de Cultura, Emili Soler, que alhora va demanar l'opinió de Rodolf Sirera, cap de servei de Teatre de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència.

Importar, en comptes de recuperar

L'objectiu de Díaz Zamora —i, per a molts, el seu error— ha estat donar-li un caire d'internacionalitat al Centre Dramàtic, intentant convertir el Rialto en una sala que podria competir, pel que fa a la programació, amb les més importants de les principals ciutats europees. Ja el 1984, en una de les sessions extraordinàries de treball del Consell Assessor de Teatre, òrgan consultiu creat el 1984, Díaz Zamora advertia que «el Centre Dramàtic hauria d'articular algun sistema perquè la presència entre nosaltres de directors i actors de fora deixara ací alguna empremta, ja que, si no, tot queda en un malbaratament». Els motius d'aquesta afirmació es basen en el fet que «importar gent és l'única manera de poder exportar alguna cosa després». És clar, doncs, que en arribar al lloc que

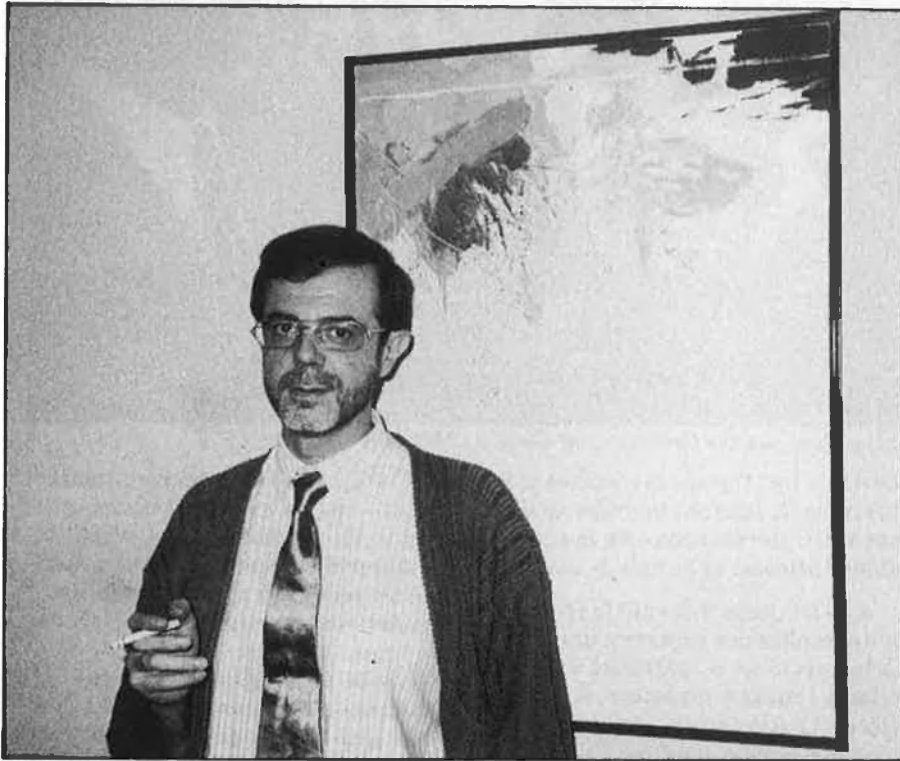
«Tirant lo Blanch», coproducció conjunta dels centres dramàtics del País Valencià i Catalunya.

encara deté, portaria a terme aquest objectiu, cosa que, lògicament, anava a crear-li problemes entre els professionals de teatre del País Valencià, els quals no tenien el suport institucional indispensable per a garantir una activitat amb un mínim de dignitat i d'infraestructura. L'ordre de prioritats establert pels implicats en aquest art parteix de la voluntat descentralitzadora de crear una xarxa de mitjans de difusió. La seua implantació i funciona-

L'estrena, en castellà

Des que Antonio Díaz Zamora va ser nomenat director del Centre Dramàtic, han anat perfilant-se les línies mestres del que serà una actuació i una gestió tan criticada com efímera, ja que aviat hi haurà la substitució del màxim responsable del teatre Rialto —fins i tot ja s'especula amb noms per a ocupar tan important càrrec—. La primera persona rellevant que polemitzà so-

Antonio Díaz Zamora, director del Centre Dramàtic.

ment constitueix un procés llarg, però que ha de posar-se prompte en funcionament, d'acord amb el que manifestava el Consell Assessor de Teatre pel març de 1985.

També aconsellava aquest òrgan consultiu, en relació amb la programació del Centre Dramàtic, fer el 50 per cent de la producció en català, i «estudiar, amb la major atenció, el problema de l'estàndard teatral valencià, que encara està per definir, evitant la utilització de la fonètica apitxada en els espectacles del Centre». Amb això i altres recomanacions referides a funcions de formació, documentació i investigació, s'intenta anar aproximant-se cap a una definició més exacta d'aquest organisme, creat per mitjà d'un decret que incideix en la producció i posada en escena de muntatges propis i exhibició d'espectacles rellevants, ja que hi ha greus mancances en l'activitat teatral al País Valencià.

bre el funcionament del Centre fou el tècnic teatral José Luis Arza, que va venir de Madrid per a ocupar-se de la direcció tècnica. Presentava la dimissió la tardor de l'any passat, «perquè no es pot supeditar un projecte com el que hem dissenyat a les presses d'una estrena». L'estrena, però, tardà gairebé sis mesos a produir-se. Concretament, el dia 8 de març d'enguany, a l'edifici Rialto de la plaça del País Valencià (ara anomenada de l'Ajuntament), s'inaugurava oficialment l'IVAECM amb la representació de l'obra de Valle-Inclán, *La Marquesa Rosalinda*, primera producció del Centre Dramàtic, que deixava ben clar la poca consideració que mereix el català en un moment tan significatiu. El muntatge costà, segons Díaz Zamora, 35 milions de pessetes, i la seua estrena va estar precedida per una polèmica pel que fa a les mesures de seguretat del local. Uns dies més tard, el cap

Carme Alborch.

del Gabinet de Premsa del Centre Dramàtic, Salvador Domínguez, presentà la seua dimissió.

Les representacions d'aquesta primera producció teatral no han tingut l'èxit esperat. Això va provocar la suspensió de les funcions previstes al teatre Victòria de Barcelona. Tampoc no ha estat massa afortunada la posada en escena de l'obra de Josep Maria Benet, basada en la novel·la de Joanot Martorell, *Història del virtuós cavaller Tirant lo Blanch*; i que ha estat coproduïda amb el Centre Dramàtic de la Generalitat de Catalunya. Molts menys diners que aquestes dues obres ha rebut *Max Gericke: un home d'urgència*, en versió catalana de Vicent Andrés Estellés i dirigida per Carme Portaceli. Aquesta obra, amb *El Sapellón*, de Gildas Bourdet, han tingut una major acceptació de crítica i públic. Abans d'aquestes representacions, s'havia ofert l'exposició *Art de la Màscara* i la coproducció *Freaks*, que, dirigida per Carlo Boso, interpreten els actors del TAG-Teatre de Venècia sobre l'escenari del teatre Olímpia.

Una nova reorientació

El caire europeu del Centre Dramàtic durant els primers mesos de funcionament sembla apartar-se, segons l'opinió de la majoria dels observadors, de la urgent necessitat de començar aplicant-hi una política que tinga en compte la realitat del món de la fa-

Rumors dignes de tota sospita

Julio A. Mániz

A mesura que la temporada teatral avança cap al final, continuen els rumors sobre possibles desplaçaments en la cúpula d'alts càrrecs del teatre institucional, i l'activitat teatral valenciana pren l'aspecte desassossegat d'un ball d'entrenadors que somou les entretelles del futbol en cada liquidació per fi de temporada. I així com en el futbol cada entrenador disposa d'un equip fidel compost per quatre o cinc tècnics disposats a compartir la seua sort, també en el teatre el cap visible té a mà el grup de corifeus, els quals hauran de ser col·locats només vagen bé les coses.

Tot això resulta bastant inquietant, i el resultat és que, de fa uns mesos, la professió teatral valenciana es preocupa més del ball dels gestors que de parlar, debatre, discutir i considerar els problemes específicament teatrals, que no són pocs en la professió. Aquest desplaçament del punt de mira, que caldria qualificar de mentider si no fóra adjectiu massa fort, té el seu correlat en altres aspectes igualment odiosos de la nostra vida social, i el conjunt funciona sobre l'exercit amiguisme que menysprea la creació i consolidació d'equips idonis per a cada funció en favor de la fidelitat personal a l'afortunat que aconseguix —mai se sap ben bé per quin misteri— la designació pertinent en el despatx oficial.

Ara bé, passa que un entrenador de campanetes solament obtindrà el triàmf si el club tira mà del talonari per atènyer grans fitxatges o si sap aprofitar el pacient treball que sobre els xicots del planter ha dut a terme durant anys el segon de torn. En cas contrari —i l'exemple de l'espectacle major del Centre Dramàtic resulta paradigmàtic en aquest sentit—, el director d'èxit es trobarà amb un conjunt sense estil propi de joc interpretatiu, desmanegat i descompassat on, la temptació de reclamar el concurs

Munoz Suay, Gandía Casimiro, Díaz Zamora i Manuel Angel Conejero.

de dos o tres figures es revelarà aviat insuficient, i davant la urgència d'un encontre que desaconsella la prolongada dedicació al treball de conjunt.

Així les coses, i davant la incertesa d'un resultat que rarament pot ser satisfactori si no es planifica amb antelació i millors atencions a l'evolució de la temporada, les mirades es tornen cap als gestors, ja que els seus productes no els recorda ningú, i es creuen apostes sobre la imminència de la seua caiguda, o la persistència —que sempre es jutjarà arriscada— del suport dels seus mandatariis. Si, en general, el rumor té a veure amb una certa insatisfacció, de qualsevol índole, els rumors sobre possibles desplaçaments en els alts càrrecs del teatre institucional porten darrere un criteri de veracitat, que consisteix en la sospita que, tal com van les coses, és igual un que un altre, tothom resulta intercanviable, i consegüentment ningú està més legitimat que un

altre —tret del favor del responsable polític— per a exercir el càrrec que ocupa. És possible que el nivell de contestació en aquest sentit siga molt més alt pel que fa al teatre que a d'altres activitats, artístiques o d'un altre tipus.

També és possible que als gestors institucionals del nostre teatre no se'ls passe que la seua legitimitat és precària i, per tant, s'ha de sustentar en el recompte dels fets. En les actuals condicions, serà un recompte pobre. Cal recórrer, doncs, a ardis. El més acreditat consisteix a llançar el rumor que una persona —clarament inadequada— ocuparà el càrrec que un mateix ocupa. És un avís que admet que les coses van malament mentre adverteix que podrien marxar encara pitjor si es recorre a la substitució, i que, alhora, desacredita un possible contrincant. Goehbels ho feia millor, és clar. Però convé tenir en compte que molts dels seus deiebles encara n'estan aprenent. □

ràndula al País Valencià. S'ha volgut, des dels despatxos del Rialto, passar l'arada davant els bous i això ha estat considerat com una inadequada utilització dels gairebé 200 milions pressupostats per a producció pròpia, sobretot després d'haver vist els resultats que se n'han obtingut. La mateixa Conselleria de Cultura ha reconegut *sotto vo-*

ce les deficiències destacades en la gestió del CDGV, tot i que s'intenta carregar el mort a una persona quan la responsabilitat abasta altres instàncies. ¿Quin és el remei, doncs, per a acabar amb aquesta situació d'incertesa? Cal prendre una resolució aviat i cal reorientar des d'una perspectiva del País Valencià les funcions que ha de

desenvolupar el teatre públic de la Generalitat, és a dir, allò que hauria de ser el teatre nacional per excel·lència al nostre país. I, així mateix, perquè no es pot abandonar per més temps Díaz Zamora a la soledat fent servir inútils tàctiques inhibicionistes, i més encara quan la seua eixida del Rialto és la crònica d'un cessament anunciat. □